

TISKOVÁ ZPRÁVA

Epidemie obezity se šíří Českem. Pacienti s 200 a více kily již nejsou vzácností

Obezita u populace v ČR neustále roste! Zatímco dříve bývali raritou pacienti se 150 až 180 kily, dnes za odborníky ve Všeobecné fakultní nemocnici v Praze (VFN) běžně přicházejí lidé s 200 a více kily. Indikačním kritériem extrémní obezity jsou hodnoty BMI nad 40, v Česku tuto hranici překračuje přes 150 tisíc lidí. Obézních je již ale neuvěřitelných 30 % dospělých. K úspěšné léčbě pomáhá lékařům komplexní multioborová péče. Efektivním řešením jsou bariatrické operace, které dokážou snížit nadbytečnou tělesnou hmotnost až o 75 % a především zlepšit kompenzaci cukrovky nebo ji dokonce „vyléčit“. VFN se navíc zapojila do programu XXL center a jako jedna z prvních nemocnic vybaví klíčové kliniky speciálními operačními stoly či lůžky s potřebnou nosností. V dubnu pak zahájí stavbu nové metabolické jednotky intenzivní péče.

„Za více než dvacet let, kdy se věnuji obezitologii, jsme se v české populaci posunuli o jednu až dvě hmotnostní kategorie výš. Dříve jsme za váhový extrém považovali sto padesát až sto osmdesát kilo, dnes za námi každý týden přijde pacient s dvě stě a více kily, což s sebou nese velké komplikace v akutní i následné léčbě. Příčinou je prostředí, kde se uplatňují genetické vlohky pro takzvaný úsporný metabolismus s přerušovanými snahami o hubnutí s typickými jo-jo efekty,“ uvedl prof. MUDr. Martin Matoulek, Ph.D., vedoucí lékař XXL centra III. interní kliniky VFN a 1. LF UK, s tím, že Česká republika patří k zemím, kde s nárůstem obezity bojují v první linii. Zároveň ale podle něj máme účinné prostředky, které dokážou pomoci. „Pro zlepšení stavu pacienta je klíčová lékařská, nutriční a psychologická diagnostika, dále následná volba postupů a jejich načasování,“ dodal profesor Matoulek.

Maximum informací o pacientovi

Pacient s obezitou často trpí řadou přidružených onemocnění, ať už jde o cukrovku 2. typu, vysoký krevní tlak, dyslipidemii (abnormálně zvýšené hladiny tuků v krvi) a podobně, což je při nastavování dietního režimu potřeba brát v potaz. „V rámci odebírání anamnézy získáme o pacientovi maximum informací. Zajímáme se o jeho choroby, užívání léků, alergie, vztah k aktivnímu pohybu a zkušenosti s dietami, aby mu režim mohl být uzpůsobený na míru,“ vysvětlila Mgr. Alžběta Staňová, nutriční terapeutka III. interní kliniky VFN a 1. LF UK, a doplnila: „Média jsou plná zázračných redukčních diet. Pokud by alespoň jedna z nich fungovala, nemusely by vznikat nové a nové. Paradoxně jedna dieta často vyvrací dietu druhou a žádná nepůsobí jako univerzální. Obezita nás ohrožuje čím dál více a téměř 30 procent dospělé populace je obézní.“

Krok za krokem s psychologem

V celém procesu výrazné redukce hmotnosti je často nezbytná dlouhodobá spolupráce s psychologem. „V rámci péče mapujeme potenciální překážky v hubnutí a podporujeme pacienta při vytváření účinnějších strategií zvládnutí stresu. Do určité míry všichni ovlivňujeme emoce jídlem, je to vývojová přirozenost. Problém nastává až tehdy, když tato strategie výrazně dominuje nad ostatními při řešení nějakého problému,“ přiblížila PhDr. Nelly Kalinová, psycholožka III. interní kliniky VFN a 1. LF UK. „V některých případech může být konečným doporučením také odložení redukce. Například když se pacient nachází ve výrazně zátěžové situaci, kterou by případné redukční selhání ještě prohloubilo,“ dodala odbornice.

TISKOVÁ ZPRÁVA

Bari-metabolické výkony

Jedním z řešení morbidní obezity a komorbidit s ní spojených jsou bariatrické metody, které jsou vnímány nejen laickou veřejností jako krajní řešení. Indikace k operaci stanovují lékaři společně v rámci bariatrického týmu. „Jednodušší restriktivní výkony preferujeme většinou u mladších pacientů s nižším stupněm obezity a bez přidružených závažných chorob. Starší nemocní s metabolickým syndromem a dalšími závažnými onemocněními jsou spíše indikováni k náročnějším kombinovaným výkonům,“ řekl MUDr. Robert Hvižd, lékař z I. chirurgické kliniky VFN a 1. LF UK.

Jednoznačnou indikací k bariatrickému výkonu je třetí stupeň obezity, kdy BMI (body mass index) překročí hodnotu 40. Zákroky ale podstupují i pacienti s druhým a nižším stupněm obezity se závažnými přidruženými chorobami, k nimž patří těžký diabetes mellitus II. typu, metabolický syndrom a další. „Významnou skupinu pacientů indikovaných k bariatrickému výkonu tvoří i pacienti před plánovanou transplantací orgánů,“ zdůraznil MUDr. Hvižd a dodal: „Příprava na samotný výkon začíná minimálně tři měsíce předem. Klient musí prokázat spolupráci a většinou pod dohledem v rámci redukčního pobytu zhubnout před plánovaným operačním výkonem zhruba 10 i více kilogramů, aby chirurgové vůbec mohli operaci uskutečnit. Čím více zhubne před operací, tím je menší operační riziko a lepší dlouhodobý výsledek.“

Snížení hmotnosti až o 75 %

Chirurgický výkon (bariatricko-metabolická chirurgie) je vysoce efektivní metoda. Váhové úbytky jsou dlouhodobé, představují redukci 30–75 % z nadměrné tělesné hmotnosti v závislosti na složitosti operačního výkonu. Na výběr je několik metod. Dlouhodobě nejefektivnější a zároveň s nejmenším počtem komplikací jsou metody kombinované s podílem restriktivní a malabsorbční složky, kdy dojde ke zmenšení žaludku a zároveň k vyřazení části tenkého střeva z trávení. Do této skupiny operací řadíme různé formy gastrického bypassu.

Oporou je BARI klub

Velmi důležité je předávání informací mezi pacienty i po bariatrickém výkonu. „Ani v rámci stravy po bariatrické operaci nelze aplikovat jeden univerzální návod. Režim po bariatrii je důležité upravovat individuálně. Díky pravidelnému setkávání pacientů před bariatrií a po ní v rámci BARI klubu víme, že teorie je skvělá, ale osobní zkušenost nikdy nepřekoná,“ komentovala velký přínos BARI klubu nutriční terapeutka Mgr. Alžběta Staňová.

Jedinečný program XXL centra

Všeobecná fakultní nemocnice se jako první zdravotnické zařízení v ČR zapojila do projektu center XXL se statutem Ministerstva zdravotnictví ČR. Přestože extrémně obézních lidí jsou v České republice desítky, není pro ně snadné najít zdravotnické zařízení, které by je ošetřilo po stránce interní, chirurgické nebo třeba zubní. Řada těžce obézních žije v neustálém strachu, že pokud se jim něco stane, nedostane se jim včas potřebná lékařská péče. Když onemocní, nemocnice nebude na jejich „těžkou váhu“ vybavena. Přitom právě těmito lidem hrozí, že mohou náhle zemřít. Jejich extrémně zatížený organismus se v průměru dožívá jen málo přes padesát let.

V současné době je pro vybudování XXL centra ve VFN hotová projektová dokumentace, schválené stavební povolení a v dubnu letošního roku bude zahájena stavba metabolické JIP. Ta by měla

U Nemocnice 499/2, 128 08 Praha 2
www.vfn.cz

Praha, 7. 3. 2023 | Strana 3 z 3

TISKOVÁ ZPRÁVA

morbidně obézním pacientům začít sloužit ještě do konce roku 2023. Klíčové kliniky pak budou postupně vybavovány speciálními operačními sály, stoly, lůžky s potřebnou nosností, speciálně uzpůsobenými vyšetřovacími přístroji a dalším zařízením. Od loňského roku disponuje VFN unikátní XXL sanitkou vybavenou speciálními elektrohydraulickými nosítky pro snadnější manipulaci s obézním pacientem, schodolezem a dalšími zařízeními.

O Všeobecné fakultní nemocnici v Praze

Všeobecná fakultní nemocnice v Praze (VFN) patří mezi největší nemocnice v ČR. Poskytuje základní, specializovanou a zvláště specializovanou léčebnou, ošetrovatelskou, ambulantní a diagnostickou péči dětem i dospělým ve všech základních oborech. Zajišťuje také komplexní lékárenskou péči, včetně technologicky náročných příprav cytostatik nebo sterilních léčivých přípravků. Je zároveň hlavní výukovou základnou 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Praze a největším výzkumným medicínským pracovištěm v ČR.

www.vfn.cz

O 1. lékařské fakultě Univerzity Karlovy

1. lékařská fakulta Univerzity Karlovy je největší z českých lékařských fakult – navštěvuje ji přes 4500 studentů. Základními studijními programy jsou všeobecné a zubní lékařství, kromě nich nabízí fakulta studium dalších zdravotnických oborů, specializační a celoživotní vzdělávání a řadu doktorských programů. Každoročně absoluuje 1. LF UK více než 300 nových lékařů

www.lf1.cuni.cz

Pro další informace:

Mgr. Marie Heřmánková, tisková mluvčí VFN v Praze, e-mail: marie.hermankova@vfn.cz, tel.: 224 962 074